

# ARNHEMSE SCOURANT



## DINGSDAG 28 APRIL.

De prijs der Advertentien is, van 10 regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 35 centen, behalve 35 centen, seglrag plaatsing.

De prijs der Advertentien is, van 10 regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 35 centen, behalve 35 centen, seglrag plaatsing.

De **Wet** het geheim behandelde wat van repressaille tegen België.

De Kamer heeft de voorstellen van België goedgekeurd en de zich noemende voorstanders van den vrijen handel hebben belemmering en uitsluiting tot wet helpen verheffen. De Kamer heeft zich over haar eigen werk geschaamd en zich in het duister des geheims meenen te moeten verschuilen. Zij handelde volkomen consequent die de vrijheid in het eene niet wil, moet haar ook in het andere...

België goedgekeurd en de zich noemende voorstanders van den vrijen handel hebben belemmering en uitsluiting tot wet helpen verheffen. De Kamer heeft zich over haar eigen werk geschaamd en zich in het duister des geheims meenen te moeten verschuilen. Zij handelde volkomen consequent die de vrijheid in het eene niet wil, moet haar ook in het andere...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Wanneer België, inderdaad, alleen ongelijk heeft en er geene schuld op ons is, dan moet de maatregel van repressailles, inderdaad, op verstandige gronden kunnen verdedigd worden...

Zulk eene geheimzinnige behandeling van zaken, welke voor de natie niet verborgen mochten gehouden worden, kon ons van de goedheid der Tweede Kamer niet verwonderen. Zwakheid en bekrompenheid heerschen in haar midden te uitsluitend om van haar iets beters te verwachten. Maar wat ons verwonderde, het was, dat de heer VAN DAM VAN ISSELE daartoe het voorstel deed. Wij begrijpen volkomen, dat hij het niet gedaan, de heer VAN HALL wel dezen of genen gediensigen geest in de Kamer zou gevonden hebben, die hem, door het voorstellen eener behandeling van het ontwerp in comité-generaal, de onaangename rol zou bespaard hebben, om in het openbaar voor eene zaak, die het daglicht schuwte, te moeten optreden.

Maar dat de heer VAN DAM de duisterheid van het comité-generaal boven de openbaarheid verkiest, dat heeft ons met recht verwonderd. Wij begrepen zeer goed, dat de heer VAN DAM den maatregel zoude goedkeuren, voorstander der graanwet, niet hij in het stelsel van den vrijen handel niets dan eene theorie die niet voor verwezenlijking vatbaar zou zijn. Volkomen consequent ware dus zijne goedkeurende stem; maar dat hij de verdediging van zijn stelsel niet aan het licht der openbaarheid durfde toevertrouwen, dat hij, die anders niet zoo vreesachtig van aard is, hier het een opstak om zich schuw in de verdediging te trekken, het verwonderde ons en velen met ons.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

De zaak is intusschen geklonken, vooroordeel en bekrompenheid hebben eene nieuwe regepraal behaald. Het bleef daarbij echter, eene hulde voor de alleen ware beginselen, dat de minister en de Kamer zich over hun eigen werk geschaamd hebben en hante gevoelen niet aan eene openbare beoordeling hebben durven bloot stellen. Wij zijn innig overtuigd, dat de uitkomst zal aanwijzen, hoe het kind der duisternis nimmer zijnen oorsprong verlooohenen zal.

aartsherlog *Stefanus*, hoopt men, echter, dat zij den geest des verzets zonden overwinnen.

**PRUISSEN.**  
*Posen, 26 april.* Het is niet te ontkennen, dat er eene zekere onrustige stemming in ons graanwetgebied heerscht, zonder dat men bepaaldelijk de bron daarvan kan aanwijzen. Ieder ziet in, dat de revolutionaire Polen dolzinnig zijn moesten, zoo zij, bij de strenge opmerksaamheid, op hun deen en laten, eene misrye poging tot opstand waagden. De Polen-zelfen zien dit in, en toch wil de ware rust nog steeds niet terugkeeren, omdat men thans van eene geheel andere zijde meent te vreesen te hebben. Het zijn ditmaal niet rijke, rijke menschen, welke hun land met eene hersenschimmige vrijheid willen begiffigen, maar het zijn arme lieden, die zich, naar men vrees, uit hunnen gedrukten toestand willen vrijmaken; ik bedoel de ongelukkige komorniks, wier toestand inderdaad van zeer neteligen aard is. Deze lieden verbinden zich, ongeveer gelijk de tuinlieden in Silesië, met voor geld, maar ook een stukje land en een huis tot het deen van dagwerk. Naar eene getrouwe mededeeling bedraagt het geheele inkomen van een komornik over een geheel jaar op verre na nog geen 30 thlr. wanneer men, namelijk, alle profijt, zijn land, weideveld enz., waarvan hem het vruchtgebruik is gegund, tot geld maakt. Daarvoor moet de komornik op eenen dag twee dagwerken, ieder van 12 uren, verrigten; waarna, veigh, dat hij volstrektelijk moet getrouwd zijn, wil hij deze zware voorwaarde vervullen. De komornik verbindt zich zijnerzijds voor een jaar, terwijl de heer, daarentegen, hem terstond bij de minste nalatigheid kan wegjagen. Daardoor wordt de armoede voor den tijd zijner dienstbaarheid, — wil hij niet oosklaps zonder brood en onderkomen zijn, — als het ware de slaaf van zijnen meester, ofschoon de vrije slaaf, daar het van zijn vrijen wil afhangt, zoek eene verbintenis aan te gaan of te na 12 maanden op te heffen, zoo hij, namelijk, niet bij zijnen heer schulden heeft gemaakt. Om dezen ellendigen toestand te karakteriseren, deel ik de nit-stammond van ooggetuigen vernomene daadaak mede, dat een komornik, om eenen Poolschen grosch (2 pruisische pfennige) aan zout te besparen, eene reis van 3, — zegge drie, — duitche mijlen maakte. Een komornik is eindelijk ongelukkiger dan een knecht, welke fatsoenlijk dien en eeng loon, maar geene eigendommen in vruchtgebruik, krijgt. Maar hij kan niet knecht worden, omdat het bij dezen de eerste voorwaarde is, dat hij ongetrouwd zij, terwijl een komornik niet zonder eene behulpzame vrouw kan bestaan. Toen de regering de landgoederen scheide, kon deze inrigting den komorniks niet baten, dewijl zij geen eigendom, maar slechts recht tot vruchtgebruik voor 12 maanden hadden. De tijd schijnt gekomen, dat ook voor de komorniks iets gedaan worde, vooral, daar de voortdurende ellende de gemoeieren op eene bedenkelijke wijze begint op te winden; daarbij komen berigten uit Gallicie, welke niet geruststellen. Van deze zijde, nu, vrees men onrusten, tijdens den opstand zeide hier een heer: »De koning moet ons marde heeren schaken, dan zou hij geene soldaten behoeven, en dezer dagen zeide een komornik, toen hem zijn heer, dien hij moest afhalen, verweet, dat hij niet des nachts was afgereden, dewijl zij dan niet nu in den nacht hadden behoeven te reizen: »Ja, ja, om en voor a moeten wij dag en nacht ingespannen zijn; wij liggen met eene lo-

### Buitenlandsche berigten

#### OOSTENRIJK.

*Wenen, 26 april.* De herlog van *Bordeaux*, die te Bruck in Steijenmark plotseling ongesteld was geworden, is aan de beghand. Naar eene mededeeling in den *Nürnb. Coursp.* hadden de boeren in het Konigsgrätzer district van Boheme geweigerd de roboldienst voortaan langer te verrigten; van de veerkracht, het beleid en de zachtmoedigheid van het lands-opperhoofd,

dige maag op een bos stroo, terwijl gij, verzadigd, nitrust op de sofa; en toch wilt gij, dat wij niet slapen, opdat gij zoudt kunnen slapen; maar deze tijden zijn voorbij en het is hoog tijd, dat men ons eindelijk voor menschen houde."

**Munster, 23 april.** Er loopt hier het gerucht eener verschrikkelijke daad, welke de meest verregaande bedorvenheid des daders bewijst. In een nabijgelegen stadje (*Telgte*, zegt men) viert de geestelijke het misfeest, en wordt, toen hij den beker aan den mond zet en begint te drinken, door een vreemden smaak genoopt, denzelfden weder neer te zetten. De inhoud des bekera en die der beide miskannetjes wordt onderzocht en men vindt er vergif in. Deels door het slechts zeer gering genuttigde uit den beker, deels door gemoeds-aandoening is de herder op het ziekbed geworpen geworden.

### ENGELAND.

**Londen, 22 april.** De discussie over de bill tot bescherming van personen en goederen in Ierland, waarmede het Huis der Gemeenten zich onledig houdt, heeft den treurigen toestand van Ierland in het helderste daglicht geplaatst. De ministers zelven hebben moeten erkennen, dat de meeste landlieden thans reeds de aardappelen hadden moeten nuttigen, die anders voor poters betemd waren. Men moet alzoo vreezen, dat een volgend jaar de hongersnood algemeen zal zijn, dewijl er niets gezaaid is, om een volgend jaar van te kunnen oogsten. Het is alzoo niet te verwonderen, dat het volk morst en tot gewelddadigheden overslaat. Het ontbreekt het gouvernement aan middelen, om in eenen zoo grooten nood te voorzien; het aangewende middel, om maïs in de iersche havens in te voeren, is mislukt, deendien de speculatie-geest het doel heeft verijdeld. Men weet werkelijk niet, wat men zal aanvangen; de eene molie volgt de andere op. De Ieren vragen brood en men stelt daar tegenover dwangmiddelen, die niet baten.

**Londen, 23 april.** Bij het banket, alhier gegeven door den lord-mayor van Londen aan de leden van het kabinet, de groot-officieren van de kroon, de hooge burgerlijke en militaire ambtenaren en aan het Hooger en Lagerhuis, heeft sir *Robert Peel* een toast ingesteld ter eere van den koning der Franschen, de koningin en beider doortochtige familie, niet alleen edel door geboorte, maar edel vooral, omdat al zijne zonen vol dapperheid en al zijne dochters met de schoonste deugden begaafd zijn.

### FRANKRIJK.

**Parijs, 23 april.** Met inspanning van vlijt en krachten is gisteren morgen de gevangenis van het Luxemburg voltooid geworden, en ten elf ure is *Lecomte* uit de conciergerie derwaarts overgebracht. Sedert verleden maandag hadden 200 werklieden tot 's nachts laat aan zijnen nieuwen kerker gearbeid.

In zijn eerste verhoor was aan *Lecomte* gevraagd geworden, waarom hij de wraak, die hij zich gerechtigd achtte te nemen, tot den koning had doen opklommen. Zie hier, wat men verzekert dat hij geantwoord heeft. Twee maanden geleden had hij een rekest, betrekkelijk de verveening van zijn pensioen, aan den koning ingediend. Als antwoord daarop werd hem door den secretaris van zijner majesteits kommandementen een brief gezonden, die, als gewoonlijk, den stempel van: *kabinet des konings*, droeg; die brief verzond hem met zijn verzoek aan den intendant der civiele lijst, graaf *de Montalivet*. Deze, evenwel zoo natuurlijke verwijzing werd door *Lecomte* als een middel van afwijzing beschouwd; hij dacht, dat de heer *de Montalivet* hem, op zijne beurt aan den heer *de Sahune* verwijzen en dat er, op deze wijs van de zaak niets komen zou. In de bitterheid van zijn gemoed schreef hij deze behandeling persoonlijk aan den koning toe, en van daar zijn opzet.

Het schijnt, dat *Lecomte* niet alleen toebereidselen gemaakt had, om zijn voornemen te doen gelukken, maar ook om na de uitvoering te ontvlugten. In een ander gedeelte van het kleine park had hij almede takkebossen tegen den ringmuur gestapeld, om alzoo over dien muur te geraken. Terwijl hij hiermede nog bezig was, hoorde hij 's konings rijtuig aankomen, en begon toen te denken, dat zijne daad mislukken kon. Een oogenblik lang wilde hij zijn opzet laten varen; maar zijn wraakgierig karakter behield de overhand; hij snelde naar de plaats, waar het rijtuig voorbij moest, beklom buiten adem den binnenmuur, makte naar het hoofd des konings en schoot mis. Toen hij zijne beide schoten gelost had, sprong hij vlug naar beneden, en wilde ter vermomming eene kiel aantrekken; maar *Milet*, die hem gezien had, liet hem daartoe geen tijd.

Men leest in de *Sentinelles de la Marine*: De milddadigheid van den grootvorst *Constantijn*, heeft zich niet bepaald tot het schenken van 5000 franken aan de armen; maar Z. Keiz. H. heeft ook hulp verleend aan verscheidene personen, die zich tot hem gewend hebben, voornamelijk aan ongelukkige poolse uitgewekenen, die aan politieke bewegingen deel genomen hebben. Men zwaait den prins den lof toe, dat hij meer gehoor gegeven heeft aan de stem der menschelijkheid, dan aan die der staatkunde.

**Parijs, 24 april.** In de Kamer der Pairs zijn

onderscheidene rapporten ingediend nopens verschillende wets-ontwerpen. Daarna zijn sommige wets-ontwerpen van lokaal belang ingediend. Vervolgens is gestemd over het wets-ontwerp nopens de kanalen en is hetzelfde aangenomen met 97 tegen 17 stemmen. Eindelijk is de discussie nopens het wets-ontwerp in beraadslaging genomen en voerden het woord de burggraaf *Dubouchage*, welke voor een adjournement was. De heer *Lemercier* bestrijdt dit voorstel.

De Kamer der Afgevaardigden heeft met 240 tegen 26 stemmen het wets-ontwerp aangenomen, waarbij het recht op het hout van 30 centimes tot op 10 wordt verminderd.

Z. Exc. lord *Cowley*, gezant van H. M. de koningin van Engeland, en de baron *Taget*, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Z. M. den koning der Nederlanden, hebben in particuliere audientie aan den koning brieven van hunne souvereinen overhandigd, bij gelegenheid van den aanslag tegen het leven van Z. M.

In het dagblad van Brest, *l'Armoricaïn*, leest men het volgende:

De tijding van den aanslag te Fontainebleau is in onze stad gekenmerkt geworden, door eene zonderlinge omstandigheid, welke toeregt de aandacht der overheid tot zich te trekken.

In den morgen van den 16den april, kwam de heer *B.* met zijne vrouw van Mortaix naar Brest, met de algemeene diligence-dienst. Naast hem zat een reiziger, die in den loop van het gesprek verzekerde, dat de koning was vermoord. Op de aanmerking van den heer *B.*, dat zulks geen geloof konde verdienen, dewijl de dagbladen er nog geene melding van hadden gemaakt, antwoordde de reiziger, dat het alleen door den telegraaf konde bekend zijn.

Nu was het onmogelijk, dat de telegraaf op dat oogenblik eene gebeurtenis had kunnen mededeelen, welke eerst in den avond van dien dag te Fontainebleau had plaats gehad.

Den volgenden morgen, den 17den, was de heer *B.* niet weinig verwonderd, dat door eene telegrafische dépêche de bewering van zijnen reisgenoot van den vorigen dag bewaarheid werd. Hij achtte het van zijnen pligt, om de overheid kennis te geven van het zonderlinge in dezen, en onmiddellijk werd bevel gegeven, gedachten reiziger in hechtenis te nemen.

### BELGIE.

Brussel, 24 april. De zitting der Represen-ten is even, als de vorige dagen, gister ten twaalf ure aangevangen, tot nagenoeg half vijf ure voortgezet en toen tot des anderen daags (heden) op het middaguur verdaagd, zonder dat nog in de kennis der gesteldheid, zoo als die gister, voor het tegenwoordige bestaat, merkelijke veranderingen gemaakt zijn. Incidenteel was daarbij, dat de *Représentant Fleussu* tegenwam op het reeds den vorigen dag door een ander lid aangeroerde geval van zekeren onlangs tot vijfjarige gevangenis veroordeelden, doch door toegelaten ontvlugting (zoo als althans het gerucht wil) aan die straf ontkomen, rijksontrapper, een uitermate willekeurige, ongehoord, geval, zelve de spreker, maar hetwelk ten minste dit goede heeft, van de gevolgen van den verborgen invloed (*influence occulte*) te doen kennen. Hij besloot voorts den bedoelden persoon *Reiss* genaamd, als eerst-huisknecht geweest, vervolgens zwavelstokken-verkoper, rijkuijen-maker, welke hij uit konijnenbeoel-deren verwaardigde, eindelijk tot een zekere beoel-dering ambt bevorderd, en, wegens ontroep in regten ver-voegd, zich beroemd hebbende van binnen zes maan-den in vrijheid te zullen zijn; — op zich zelve niets beteekenende woorden, maar geschikt om de veront-waardiging gaande te maken, nu men ze als wettelijk ziet. Het is waar, dat de veroordeelde thans reeds in vrijheid is zijn, wederom in hechtenis is gesteld. De heer *Fleussu* verlangde, dat door den minister van justitie aan de Kamer overlegging zoude worden ge-daan van het verzoek van *Reiss*, om de gevangenis te mogen verlaten, de daartoe behoorende getuig-schriften van den geneesheer, het bevel tot ontslag en het bevel tot weder in hechtenis-stelling. De heer *Mani-lius* was van oordeel, dat, indien de minister zich hiertoe niet verstond, de Kamer te beslissen had, of zij de overlegging zoude bevelen. De heer *Dolez* verderde daar benevens de beoel-deling van de gehele administratieve correspondentie te deser sake.

De minister van financiën zeide: morgen zullen wij alle mogelijke ophelderingen geven, maar laat nu de discussie voortgaan; om wat te het, en wat was het gister, te doen? Om te weten of de ministers nu vertrouwen verdienen of niet?

De heer *Manilius*: Het is juist daarom, dat wij deze inlichtingen vragen.

De heer *Delehaye*: Het hangt van u af om de discussie te laten voortgaan, verbindt u om de stuk-ken over te leggen, en aanstonds kan de discussie haren voortgang hebben.

De heer *d'Anethan*, minister van justitie, zeide daarop, te zullen zien, welke stukken hij zou kunnen mededeelen.

Niet zonder blijken van ontevredenheid werd die weinig voldoende verklaring aangehoord, maar, na denige verdere woordenwisseling, de zitting een weinig over vier ure gesloten, de aandacht der leden te zeer van de voornamste discussie afgetrokken zijnde om die op het oogenblik te hervatten.

Brussel, 25 april. Bij de oponing van de zitting der Afgevaardigden van gisteren heeft de minister van justitie de gevraagde stukken voorgelezen, in de

zaak van den veroordeelde *Reiss*. De heer *Dubouché senior*, heeft deze verklaringen van den minister on-dersteund. Daarop heeft deze spreker het programma van den heer *Rogier* aangevallen. De heer *Manilius* was van meening, dat juist het incident van *Reiss* volmaakt de verhanding van het ministerie aan den dag legde, daar dit incident bewijst, aan welken geestelijken invloed het nieuwe kabinet zal zijn on-derworpen, en die naderhand op het geheele land zal terugvallen. Daarom zegt hij, is het geheele land vijandig gezind tegen dit kabinet.

De heer *Malou* heeft toen nogmaals verzekerd, dat het ministerie, waarvan hij de eer heeft een lid uit te maken, volkomen vrij en onafhankelijk is.

De toevloed van de menigte is niet minder aan-zienlijk geweest, dan bij de voorgaande zittingen.

Brieven uit Missouri berigten den dood van den eerv. vader *de Theux*, belgischen jesuit en broeder van den heer *de Theux*, den tegenwoordigen minister van binnenlandsche zaken.

Brussel, 26 april. De zitting der Represen-tan-van gister ving aan met een rapport van de commis-sie, door het lot benoemd tot onderzoek der geloofs-brieven van den-representant, thans minister, *de Theux* te Hasselt met 287 stemmen van de 295 opgekomen keizers herkozen, bij de nieuwe verkiezing aan welke hij zich, ter oorzake van de aanvaarding van zijn staatsdienaarschap had onderworpen. De heer *de Theux* legde dien volgens op nieuw als lid der Kamer den eed af.

De heer *Osy* hield daarop eene in meer dan een opzigt merkwaardige redevoering, op welke het pas kan geven nader terug te komen, wanneer de nog niet ten einde gebrachte discussie over het te geven votum van vertrouwen zal afgelopen zijn. Dit te half vijf ure nog niet het geval zijnde, werd de zit-ting tot maandag (morgen) ten twee ure vordragt.

### Binnenlandsche berigten.

Gravenhage, 24 april. Men verneemt, dat in de ontwerpen van wet nopens het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht, thans bij de Tweede Ka-mer aangehangig, nog verschillende wijzigingen gebragt zijn, en dat, onder anderen, de straf van te pronk-stelling thans daarbij is afgeschaft.

Z. Exc. de minister van financiën heeft de hee-ren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in een uitgaande regien en accusen verbodt, aan het departement van financiën, voor of na den 20ten mei aanstaande, in te zenden eene statistieke ge-statistiek van ingezette, opgave van het aantal vreemde kooplieden, hennede der slijters, tappers, krong- en konijnhuishouders, met aangevinge, in welke klasse ieder derzelve, volgens de kohieren van het patent, behoort te zijn, en de naam van denzelfden voet en wijs als voor het dienstjaar 1844-1845, bij resolutie van 24 december 1844, no. 80 is voorgeschreven, zigt te laten.

De geldigheid der octrooien, aan onderscheide-ne godshuizen in ons vaderland verleend en krachtigens, welke deze laatste godshuizen reeds vordagen bij overlijden, tot zich namen, kan thans als onherre-pelijk uitgemaakt worden beschouwd. De Hooge Raad heeft, namelijk, heden, bij een breedvoerig gemotiveerd arrest, de voormiddeling in casu alle verworpen, welke deed de weduwe *Brinkman* van hare echtgenoot tegen den arrest van het provinciaal gerechtshof van Noord-Hol-land, dd. 29 mei 1845, waarbij de voortdurende geldigheid van het octrooi van den 10den oktober 1780, door de staten van Holland en West-Vriesland, aan de beide godshuizen te Am-sterdam gegeven.

Gravenhage, 25 april. In de zitting van het provinciaal Hof in Overijssel, van 22 dezer, dien-de de zaak van *K. van Randen*, deurwaarder der directe belastingen, en *G. J. Ossy*, verdrachter van politie-bediende te Kampen, bevestigd van te hebben gepleegd de misdad van knevelarij (contingent), heeft dien zij in huare kwaderen gemagtigden tot de opneming aan de huizen der patentplichtigen, in artikel 34 en 36 der patentwet, eene ingezetene-zen hebben bedrugd met het opmaken van proces-verbaal, ter sake van vermeende overtredingen van der aanbod van te willen schikken tegen geestelike geldelijke belooning, terwijl zij, die belooning zouden hebben ontvangen, onder belofte van de overtredin-gen niet te zullen denoteren. Na het hooren vijf getuigen werd door den advocaat-generaal de beson-dering ontwikeld. Hij wachte aan te toonen, dat de beide beschuldigten waren publieke ambtenaren of postbedienden, en rekwierden, geboond van ar-tikel 174 van den Code Penal tegen beiden te pronk-stelling en te arrest te laten.

Mr. *G. J. Ossy*, verdediger van *van Randen*, betoogde, dat de feiten niet waren bewezen, en dat hier in allen gevalle slechts te denken viel op de *croquette*, vermits knevelarij, volgens den geest van de letter der wet, alleen deed op het innen van niet verachtende of te hooge schikkingen gebragt ston, enz, maar niet op geldelijke opofferingen ten behoeve van den persoon des ambtenars.

De verdediger van den beschuldigde *Ossy*, Mr. *L. Berisveld*, ontwikeld de hoofdzaak, de vol-gende stellingen: dat de goede vrouw van dien be-schuldigde was wettelijk, dat hij te goetdand voor feiten, die niet uit de instructie waren geresulteerd, terwijl de bezwaren, die tegen hem moesten bestaan, niet in het slot der acte van beschuldiging waren

opgenomen, zoodat het hof, op grond van artikel 144 en 206 van het Wetboek van Strafvordering, over deze laatste niet mogt oordeelen; eindelijk, dat ook niet debatten niets te zijnen laste was bewezen. Na repliek van het openbaar ministerie en dupliek der beide verdedigers, werd de uitspraak op den 28sten april bepaald.

De vraag, of de wet van 29 nivoze, 13de jaar, *relative à l'éducation, aux frais de l'état, d'un enfant dans chaque famille, qui en a sept vivans*, hier te lande nog van kracht is, en of, bij weigering van het bestuur, een vader van zeven kinderen gerechtigd is, op grond daarvan, eene regtsvordering in te stellen, is op den 2den april jl. voor den Hoogen Raad bepleit door mr. W. Wintgens voor den eischer, C. J. Hoogland, en mr. J. G. Faber van Riemsdijk, namens den staat der Nederlanden.

Heden heeft de procureur-generaal van Maanen zijne conclusien uitgebragt, en wel ten voordeele der ingestelde vordering. In eene volgende rede heeft hij aangevoerd, dat die wet niet van gebruik of anderszins is vervallen en eene regtsvordering oplevert, bij niet-voordening aan derselver bepalingen.

Indien er ergens ter wereld nog achter-naneven van den beroemden atheïsch-wijsgeer Socrates mogten bestaan, zullen zij niet genoeg vernemen, dat dezelfde persoon, die reeds in 1858 aan het hoogeregts-hof te Athene een smeekeschrift had ingediend, om het herzieh en te-niet-doen uit te lokken van het vonnis, waarbij die wijsgeer ter dood veroordeeld is geweest, thans eene vernieuwde poging hiertoe in het werk stelt. Hij heeft zich thans bij adres tot de wetgevende Kamers gewend, verzoekende, dat er eene commissie mogt worden ingesteld, tot het beramen van middelen, om tot eene herziening van het regts-geding te geraken.

Door het departement van oorlog is bepaald, dat de miliciens, die bij de ligting van dit jaar, voor het buitengewoon contingent, in vervanging van manschappen van vroegere ligtingen, zullen worden ingedeeld, niet dadelijk, gelijk tot dusverre plaats had, in werkelijke dienst zullen worden gesteld, maar, even als de overige miliciens, der ligting van 1846, in reserve geplaatst, om later, gelijktijdig met hen, in den wapenhandel te worden geoefend.

Gravenhage, 26 april. Morgen ochtend, per spoortrein van 8½ ure, vertrekt het gevolg van het koninklijk gezin, over den spoorweg naar Amsterdam. Namiddags zal er een buitengewone spoortrein vertrekken, waarmede HH. MM. de koning en koningin, HH. KK. HH. de prinsen Alexander en Hendrik zich naar de hoofdstad zullen begeven, om aldaar gedurende eene week te verblijven.

Men verwacht, dat de beraadslagingen over het vaststel van den heer van Rosenthal, die morgen zullen worden gehouden, alsdan ook zullen afloopen, zoodat zelfs de afzettingen der Kamers blijkens geruchten, die in de laatste dagen van de vergadering te onderzoeven.

Men verneemt, dat Z. Exc. de Baron de Boëze Comte den 1sten der volgende maand een prachtige dinar zal geven, bij gelegenheid van het naaftsfeest van den koning der Franschen.

Het bestuur van de afdeling 's Gravenhage der Maatschappij tot bevordering der toonkunst, heeft het publiek verwittigd, dat de muziek-uitvoering der zangvereniging, welke tegen vrijdag, den 1sten mei eene eene avond, was aangekondigd, tot den 6den of 8sten mei (nader te bepalen) is uitgesteld.

Naar men vernemen zal de jaarlijksche algemeene vergadering van de leidsche maatschappij der nederslandsche letterkunde, op donderdag, den 18den jan. eeraankomende, en ditmaal weder te Lisse, gehouden worden.

Op 22sten 23 mei staande zal voor het provinciale hof in Zuid-Holland, kamer van strafzaken, behandeld worden de zaak van A. van der School c. s., beschuldigd van diefstal bij nacht, door meer dan één persoon, dragende zichtbare wapenen, met bedreiging dezelve te zullen gebruiken, en geweld te gebruiken, om de diefstal te doen plaats hebben in het huis van de heer W. Wintgens; als verdediger, die zaak zullen opreden de heeren mrs. W. Wintgens en J. G. Faber van Riemsdijk.

Flissingen, 25 april. Donderdag avond ten 10 ure retourneerde alhier het detachement van het 8ste regiment infanterie, hetwelk den 18den dezer naar Veere en verder gedeeltelijk naar Noord-Beveland was vertrokken. De rust is aldaar volkomen hersteld, en de arbeid wordt met ijver voortgezet.

Nijmegen, 25 april. Als eene voorzeker zeldzame gebeurtenis in de regtspleging, kan men vermelden, dat dezer dagen, voor de arrondissements-regtbank alhier, door een doofstom, 36-jarig meisje, niet-kunnende schrijven, in eene correctionele zaak, betreffende eene gepleegde gewelddadige handeling tusschen onderscheidene personen, getuigenis werd afgelegd. Haar broeder, ter terechtzitting tegenwoordig, werd, als het meest geschikt om haar om te gaan, op grond van artikel 197 van het Wetboek van Strafvordering, als tolk benoemd. De op interpellatie van den heer voorzitter de verhooring te hebben gegaren, dat zijne zuster de volbewustheid had van het bestaan van een opperwe- haar beduude, dat zij, bij zich-zelven Godsnaam roepende, met opsteking der beide voorn van haren der regterhand, den vereischten eed moest afleggen, van de waarheid aan den dag te zullen brengen.

Zij schreef het gewigt hiervan zeer goed te beseffen en legde, onder eerbiedige hoofdbuiging, den eed af. De meest mogelijke naauwkeurigheid straalde in hare gedaarndespraak door en de kleinste bijzonderheden van het geincrimineerde misdrijf werden, op eene treffende wijze, door haar aangeduid; zoodat de reg-bank, op haar getuigenis vooral, gestaafd door van elders geblekene aanwijzingen van schuld, de beklagden, die het hun geimputeerde feit volstrekt ontkenden, respectievelijk tot gevangenisstraf en geld-boete verwees.

## Stemmen des volks.

### Vragen voor het examen van machinisten bij onze stoom-marine.

Toen de heer Rijk de portefeuille van marine aanvaardde, was de verwachting van hetgeen de marine onder zijn bestuur worden zou hooger gespannen. De roep ging over hem uit, dat hij een man was van grondige, wetenschappelijke kennis en veelzijdige ondervinding, en aan zulk een man had ons geweten groote behoefte. Onze middelen stroomlozen niet tegen over de grootere eemthoogendheden, die ons uitzag wakkende vloot over te stellen, maar de afgracht is de noodzakelijkheid, om door eene goede organisatie en door het waken, motoren, voor onze geringere magt eerbied af te dwingen. Er waren sommigen, die den heer Rijk geenszins de kunde betwistte, welke het algemeen gerucht hem toekenden, maar vreesden, dat zijn wensch, om het goede tot stand te brengen, zoude schipbreuk lijden op de zwakheid van zijn politiek karakter, die hem verhinderen zou, zaken boven personen te stellen.

Wij willen thans niet onderzoeken, in hoever de minister, in het algemeen, gedurende zijn bestuur, bliken van wetenschappelijke kennis en rijke ervaring heeft gegeven; noch in hoever soms de even aangeduide vrees bevestigd is geworden, — maar de aandacht vestigen op de vragen, voor het examen van machinisten en vuurstokers, ontworpen door den inspecteur van 's rijks stoomvaart-dienst, waaromtrent de minister heeft goedgevonden te bepalen, »dat zij zouden worden gedrukt, geïncorporeerd in het recenil van see-orders en algemeen verkrijgbaar gesteld voor machinisten en elève-machinisten bij 's rijks stoomvaart-dienst; zoo als ook, om, mede voor de officieren, adelborsten en anderen, te strekken tot kennis-namen en beoefening van hetgeen voor dezen tak van de dienst vereischt wordt, om, wanneer zij gedurende hunne dienst, op 's rijks stoomschepen in rang opklimmen, bekend te wezen met hetgeen tot voorschreven tak van de dienst wordt gevorderd, ten einde daarvan de loopassing te kunnen nagaan.

Er zijn 122 vragen, waarvan 40 voor het examen van een machinist derde klasse, 49 van die dertweede klasse en de overige 33 voor het examen van die der eerste klasse.

Dit is eene belasting, die niet met het afnemen van een examen, maar zelf in het vak niet best thuis is, vooraf voor zich-zelf enige vragen op het papier stelt, dat kunnen wij begrijpen; dat iemand, die er zijn werk van maakt, om breke-beenen door een examen te helpen, eene der meest gewone vragen, door den patient, die geëxamineerd moet worden, uit het hoofd laat leeren, is, naar men zegt, meermalen vertoond, — maar dat een examiner vooraf aan den examinandus mededeelt, welke vragen hij doen zal, is de goedhartigheid ten top gedreven. De minister en de inspecteur kunnen nog maar eenen stap verder gaan, namelijk, wanneer zij ook de antwoorden op die vragen in druk willen geven; hetgeen meer dan voor de helft pligt is, omdat er eenigen onder zijn, zoo duister en onbepaald gesteld, dat alleen de minister of de inspecteur mag weten, wat er op geantwoord behoort te worden.

Zulk eene handelwijze belooft veel voor onze stoom-marine? Een gelukkig, dat 122 vragen en antwoorden gedurende eenige dagen in het hoofd kan houden, — en men heeft de kunde, om een examen te doen als machinist van de eerste klasse.

Wij begrijpen niet, hoe iemand, die eenigen wetenschappelijke kennis heeft, die grondige kennis weet te waarderen, zulke vragen voor een examen kan stellen.

De minister schijnt er echter hoogelijk mede ingenomen te zijn, daar hij de lecture aan officieren en adelborsten aanbeveelt, om bekend te worden met hetgeen de dienst in dit vak van hem verhoort.

Indien wij niet wisten, dat, welke gegronde aanmerkingen er ook omtrent het onderwijs aan het instituut te maken mogen zijn, dat onderwijs toch bij lang na niet zoo slecht is, als de minister bij deze aanbeveling schijnt te vooronderstellen, als wij zouden de opheffing van dat instituut ten dringendste aanbevelen.

Indien de adelborsten aldaar niet grondig kunnen in het vak der stoomdienst verwarden, indien zij daar niet duidelijker begrip ontvangen van al wat zij in dit vak behooren te weten, indien zij dat uit deze vragen moeten leeren, — dat is het allerbeklagelijkst, dat het onderwijs bij het instituut gesteld.

Dit is eene belasting, die niet met het afnemen van een examen, maar zelf in het vak niet best thuis is, vooraf voor zich-zelf enige vragen op het papier stelt, dat kunnen wij begrijpen; dat iemand, die er zijn werk van maakt, om breke-beenen door een examen te helpen, eene der meest gewone vragen, door den patient, die geëxamineerd moet worden, uit het hoofd laat leeren, is, naar men zegt, meermalen vertoond, — maar dat een examiner vooraf aan den examinandus mededeelt, welke vragen hij doen zal, is de goedhartigheid ten top gedreven.

De eerste vraag betreft de verdeling der Nederlandsche en Engelsche maten en gewigten.

De derde handelt over de specifieke zwaarte van vloeistoffen en lichamen; alsof de vloeistoffen ook niet onder de lichamen behoorden! Vraag 4 loopt over de warmte, de temperatuur en den thermometer; vraag 5 over de hoogte, waarop het water opgevoerd kan worden; vraag 6 en 7 over de enkelvoudige werktuigen en verhouding tusschen last en kracht; vraag 8 over het zwaartepunt. Tot vraag 15 vindt men vragen, betrekkelijk de machine uit een practisch oogpunt, om in 15 en 16 weer toegepaste mechanica te behandelen. In laatst genoemde vraag 16 wordt over bepaalde stoomspanning gesproken, zonder eene enkele voerzgaande vraag, wat men door stoomspanning verstaat. Na eenige practische onderwerpen wordt in no. 29 gevraagd: »Hoe kan men de hoefveelheid water berekenen, welke eene voedingspomp naar de kestel brengt?» waarop weder eenige practische vragen volgen.

Als men alle vragen naging, men zou vinden, dat physica, hydrostatica, mechanica en praktijk door elkander gehaepeld worden. Zeer belangrijk is het wijders ook, als men, bij voorbeeld, aan den machinist der 2de klasse, nadat hij vroeger reeds bij zijn vorig examen in vraag 5 naar de werking van zuig- en perspompen is ondervraagd, de 41ste vraag niet voorleggen: wat men door drukking of gewigt van den dampkring verstaat? Als men bij het examen voor de 3de klasse naar de bestemming der lucht-pomp ziet vragen en bij dat, voor de 2de klasse, vraagt: »wat luchtledig wil zeggen?»

Dat de minister bepaalt, welke kennis van de machinisten voor iedere klasse gevorderd zal worden, kennen wij goed; maar laat die bepaling inhouden, over welke vakken het examen sal loopen; bij voorbeeld: een machinist der derde klasse zal de deelen der machine bij naam en in gebruik moeten kennen. Hij zal eene machine aan het werk moeten kunnen stellen en stoppen; hij zal de eerste beginselen der statica moeten kennen, enz. enz.

Vragen voor een examen voor te schrijven is onzin, en wij begrijpen niet, hoe een minister — van wien men zegt, dat hij grondige kennis bezit, en, zoo hij die bezit, zal hij die kennis ook in anderen op prijs stellen — het stellen dezer vragen heeft kunnen goedkeuren, zo in het recenil van see-orders heeft kunnen doen opnemen, en aan officieren en adelborsten heeft kunnen aanbevelen.

## Ingezonden stukken.

### Koloniale autocratie

door  
?   
Iets over het bij den Haagschen boekhandelaar VAN 'T HAFF uitgekomen »Woord over den maatregel van den gouverneur-generaal van Neêrlands Indië, ten opzichte van den apostolischen vicaris J. GROOFF en zijne assistenten.»

Dat een gouverneur-generaal van nederlandsch Indië zich niet heeft ontsien, gebruik en misbruik te maken van eene met onzen tijd, onze zeden en onze wetten strijdige verordening, is voorzeker minder bevreemdend, dan dat dat gebruik en dat misbruik in Nederland nog verdedigers vindt. En toch is dit het geval in de in het hoofd dezes vermelde, thans voor ons liggende brochure, waarvan de schrijver zegt te willen aantoonen, dat: de gouverneur-generaal rocessus zijne magt niet zoude zijn te buiten gegaan, en dat door denzelfden zoude zijn gehandeld in het belang der roomsch-katholieke kerk zelve.

Allen, die Java niet kennen en die slechts eene oppervlakkige kennis hebben van de behoeften, de rechten en de plichten van eenen burger, onverschillig waar hij zich bevindt, zal door des schrijvers behoudige vermening van waarheid en onwaarheid, door zijne logische gevolgtrekkingen uit op den voorgrond gestelde valsche beginselen, ondersteund door zijne gematigde, bedachte voordragt, zoo niet overtuigd, toch aan het wankelen gebragt worden; en daarom haasten wij ons, ons oordeel over deze brochure, bekend te maken, opdat de lezer, derelve met kennis van zaken in handen nemende, door vergelijking in staat zij, de handelwijze van het tijdelijk hoofd van het indisch bestuur en van het opperbestuur hier te lande naar verdienste te beoordeelen.

De verhouding tusschen kerk en staat op Java wordt door den schrijver op bladzijde 4 en 5 slechts gedeeltelijk overeenkomstig de waarheid voorgesteld, en door hem wordt aan verdraagzaamheid toegesproken, wat slechts het gevolg is van onverschilligheid. Hij ontwikkelt wat de bisschop zoude hebben kunnen doen, zonder aan te toonen, dat werkelijk door denzelfden verkeerd gehandeld is; hij stelt, dat de gouverneur-generaal niet anders zoude hebben kunnen doen dan zijne magt te laten gelden, zonder aan te toonen, dat de gouverneur-generaal regens die magt had; hij oppert vragen over hetgeen zoude hebben kunnen gebeuren, zonder aan te toonen, dat men ten aanzien van indische aangelegenheden niet behoort te redeneren uit hetgeen werkelijk gebeurd is, maar uit hetgeen zoude hebben kunnen gebeuren; hij betoogt, dat de gouverneur-generaal niet zoude mogen dulden, dat iets gedaan werde tegen de openbare rust en veiligheid, zonder aan te toonen;

dat werkelijk iets daarmede strijdigs zoude zijn ondernomen; hij redeneert uit de door den bisschop gebezigde woorden *zooveel mogelijk*, met verzwijging van datgene, waarmede die woorden in verband staan, van den zin, waarin zij gebezigd werden; hij zegt een vijand te zijn van willekeur en van overmatig geweld, en verdedigt desniettemin artikel 24 van het indische regerings-reglement; hij verwijst naar de onafhankelijke voorlichting van den raad van Indië en naar het zeldzame gebruik, dat sedert 1815 van dat artikel 24 gemaakt is, zonder de aandacht te vestigen op de alles afdoende omstandigheid, dat de leden van den raad van Indië worden benoemd op voordragt van de indische regering, en, dat dat artikel ook op hen kan worden toegepast, en dat eene zoo discretionaire magt, als den gouverneur-generaal bij artikel 24 wordt toegekend, de vrije uitdrukking, ook der individuele meening, verdooft, en de ingezetenen tot gedweeë slaven maakt, — dat zeldzame energie en bijzondere gevallen, gepaard met veel omvattende kennis, vereischt worden, wil een ingezetene het wagen met zijne regering in het strijdperk te treden; hij zegt, met het oog op het bekende samarangsche protest, dat de bevelen des bisschops bij de leeken geenen bijval zonden hebben gevonden, met verzwijging, dat dat protest door slechts 28 leeken is ondertekend, en dat een aantal anderen voornemens zijn geweest tegen den inhoud en strekking van hetzelfde op te komen, doch daarvan door de beweerdde rustverstoorders zijn teruggedrukt, ter vermindering van scheuring onder de leeken; hij goochelt de katholieken het schrikbeeld eener afscheiding van hare indische geloofsgenooten voor oogen, en wijt dit aan bisschop GROOFF, terwijl het niet te betwisten is, dat door den gouverneur-generaal ROCHUSSEN met *der daad* eene van Rome afgescheidene katholieke kerk is daargesteld, door de aanstelling van geestelijken, zonder voorkennis, ja tegen den wil van het weinig kerkelijk gezag van nederlandsch Indië.

Wij zullen ons niet verledigen al die drogredenen te wederleggen. Dat de heer GROOFF niets heeft gedaan strijdig met 's lands wetten; dat door hem geen inbreuk is gemaakt op de regten van de wereldlijke magt, — is overtuigend aangetoond in het, in den Noord-Brabander van 9 april jl. als hoofdartikel opgenomen, met veel kennis van zaken geschreven, ingezonden stuk, waarvan wij de lezing aanbevelen aan allen, die de waarheid willen leeren kennen. Wij zullen ons niet verledigen de bewering te bestrijden, dat de gouverneurs-generaal bevoegd zouden zijn, ingezetenen te verwijderen; dat het wenschelijk zoude wezen, dat die bevoegdheid hun nimmer ontuomen werde, want dat de gouverneurs-generaal *regtens* die bevoegdheid niet hebben; — dat het integendeel wenschelijk is, dat artikel 24 van het regerings-reglement werde ingetrokken en dat het zeer goed mogelijk is voor nederlandsch Indië een *code* te maken, »zoo volledig, »dat aan de beoordeeling van de regterlijke magt zal »kunnen worden overgelaten, of iemand uit de kolonie zal worden verwijderd», is reeds overvloedig aangetoond in het alom verkrijgbaar zijnde werkje van den ingelijks uit nederlandsch Indië verwijderden heer VAN VLIET: *Autocratie, of het bij de indische regterlijke magt aanhangige proces tegen de Javasche bank* en in het in de *Arnhemse Courant* van den 17den dezer opgenomene ingezonden stuk. Alleen dit willen wij, ter staving van ons oordeel over de onderwerpelijke brochure, den lezer nog doen opmerken, dat de plaatsing en bezolding der leeraren van de roomsch-katholieke godsdienst door den koning alleen in zoo verre aan de indische regering is opgedragen, als aan die plaatsing bezolding uit 's lands kas is verbonden, en dat de indische regering *regtens* niets te maken heeft met de plaatsing van niet door de regering bezoldigde roomsch-katholieke geestelijken. Bij koninklijk besluit van 11 december 1835, N. is het getal geestelijken voor Indië en derzelve tractementen, verhoogingen en pensioenen bepaald, en de plaatsing van die geestelijken op een bepaald standpunt in Indië aan den gouverneur-generaal van nederlandsch Indië opgedragen; waaruit volgt, dat dat besluit niet van toepassing is op niet door den koning benoemde noch door de regering gesalarieerd wordende geestelijken, die, *boven* het bij dat besluit aangenomen getal, naar Indië vertrekken, en dat deze geestelijken geheel ter beschikking zijn van het geestelijk hoofd der indische zending, met wien zij — blijkens de hun door het ministerie van koloniën uitgereikte passen en door de indische regering uitgereikte acte van vast verblijf — met voor kennis en goedkeuring van het opperbestuur en de indische regering, naar Indië zijn gegaan en daar toegelaten. Ook is onjuist des schrijvers zeggen, dat »alle christelijke leeraren, op voordragt van- of in overeenstemming met de departementen van eeredienst, voor de kerkelijke dienst in Indië benoemd worden. De roomsch-katholieke geestelijken worden voor Indië benoemd op voordragt of in overeenstemming met den bisschop van Curium, als *procurator van het oostindisch vicariaat*. Even onjuist is zijn zeggen, dat de apostolische vicaris, tevens is de door den gouverneur-generaal benoemde pastoor te Batavia; de heer GROOFF is door den koning benoemd tot pastoor te Batavia, enz. enz.

Ten slotte moeten wij onzen lezers nog doen opmerken, dat het gedrag van den heer GROOFF niet zoo ongerijmd is, als men bij de lezing van het samarangsche protest niet ongenegen is te gelooven. Wij zijn wars van al hetgeen naar dweesperij zweemt,

maar daarom sluiten wij onze oogen niet voor de zedenverbastering, die op Java en omliggende eilanden heerscht. Nergens is men verdraagzamer en onderscheidt zich de geestelijkheid minder van de leeken dan op Java; maar die verdraagzaamheid is niet toe te schrijven aan *wesentlichen* godsdienst-zin en reine zeden, maar aan de rampzaligste onverschilligheid ten aanzien der godsdienst en aan de verderfelijke zedenbesmetting. De overeenstemming tusschen de geestelijkheid en de leeken is niet toe te schrijven aan den goeden invloed van een voorbeeldig gedrag der geestelijkheid, maar aan derzelve toegeliefelijkheid. De kerken worden op Java weinig bezocht; de overgrote meerderheid gaat er nooit heen; de predikanten en pastoors gaan er naar den schouwburg, spelen er kaart, rijden er te paard, bezoeken en geven er bals, leenen er geld uit tegen hoogen interest, drijven er handel, enz. — Maar, zullen velen zeggen, is het dan zoo slecht naar den schouwburg te gaan, kaart te spelen, paard te rijden, bals te geven of te bezoeken? Is het geld geene koopwaar en het drijven van handel berispelijk? — Wel zeker niet! maar past het daarom aan den geestelijke? Welken invloed kan deze op zijne gemeente uitoefenen, hoe kunnen zijne kanselredenen nuttig, zijne toespraken vertroostend zijn, weeneer hij den vorigen, dikwerf denzelfden dag met dezen handel heeft gedreven, met geuen naar den schouwburg is geweest, met eene derde paard gereden, kaart gespeeld of gedanst heeft? .. Neen! de geestelijken moeten die vermaken niet veroordeelen, derzelve genot niet aan hunne leeken verbieden; integendeel, zij moeten voorstanders van dezelve zijn, omdat zij den geest ontspannen en vatbaar maken voor nuttige indrukken, maar... zij behooren die vermaken niet te deelen, willen zij in de oogen hunner gemeente blijven hetgeen zij behooren te zijn. Dit is ook door bisschop GROOFF begrepen, en daaraan is toe te schrijven zijn last aan de hem ondergeschikte geestelijken, zich in hun costume te kleeden: want de opvolging van dien last zoude hun beletten aan die wereldsche vermaken deel te nemen. Welk figuur, toch, zoude een driekante hoed, eene korte broek en een jas tot aan de enkels maken in den schouwburg, op een bal of te paard? .. Ieder onpartijdige zal dus met ons instemmen, dat het gedrag van bisschop GROOFF, verre van ongerijmd te wezen, groote menschenkennis en helder doorzicht bewijst; dat hij zeer goed berekend was voor de gewichtige pligten, die op hem rusteden, en dat hij, even als de heer VAN VLIET, het slagtoffer is van de luimen en de blinde willekeur van een tijdelijk hoofd der indische regering.

Amsterdam, 20 april 1846.

### Advertentiën.



### NEDERLANDSCHE Rijn-Spoorweg-Maatschappij.

HET HOOFDBESTUUR DER NEDERLANDSCHE RIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ verwittigt den belanghebbenden, dat de KOOPMANS GOEDEREN langs den RIJN SPOORWEG vervoerd wordende, ook die met eene verdere bestemming dan de *Eind Stations* van denzelfden Spoorweg, aan GEENE GE-DWONGENE FRANKERING onderworpen zijn.

Amsterdam, den 23sten April 1846.

Het Hoofdbestuur voornoemd.

L. J. ENTHOVEN,

President.

Ter Ordounantie van hetzelfde

J. G. S. JACOB,

Secretaris.

+++ Wij ondergeteekenden, COMMISSARISSEN

+++ DER ONDERLINGE BRAND-WAARBORG

+++ MAATSCHAPPIJ, onder Directie van de Heeren

DE JONG & COMP., gevestigd binnen Amsterdam, hebben het genoegen aan alle daarbij belanghebbenden te berigten, dat heden aan ons, in tegenwoordigheid van eenige Correspondenten en Deelgenooten, door genoemde Heeren is gedaan REKENING EN VERANTWOORDING hunner gehoudene Administratie over het Jaar 1845, en daarbij tevens overgelegd een allezins naauwkeurig overzicht van den gunstigen Staat, en den steeds toenemenden bloei dezer Maatschappij, al hetwelk wederom in de meest mogelijke orde en juistheid bevonden zijnde, met onze volkomene goedkeuring is bekrachtigd geworden, en daarbij ons op nieuw gebleken, dat deze Inrigting het algemeen vertrouwen, hetwelk dezelve, sedert zoo vele jaren, in steeds klimmende mate geniet, niet verliest, ten volle waardig is.

Amsterdam, den 24sten April 1846.

Mr. P. J. VAN NAAMEN, VAN SCHER

PENZEEL,

Commissaris binnen Amsterdam,

Zijnde de Hoog Ed. Gestr Heer

Mr. M. C. VAN HALL

verhinderd deze Vergadering bij te wonen.

Jhr. W. H. J. Baron VAN WESTREENEN

VAN TIELLANDT.

Jhr. H. W. Baron VAN AYLVA VAN PAL-

LANDT VAN WAARDENBURG EN

NEERIJNEN.

Commissarissen buiten Amsterdam.



Op Donderdag den 30sten April 1846, des morgens om 9 uur, zullen, ten huize van



JAN DERKSEN, to *Angerlo*, publiek worden verkocht:

Drie WERKPAARDEN, acht MELKKOEIJEN en MALEN, vijf EEN-WINTERS, vijf KALVEREN en eeuwige VARKENS, benevens WAGENS, KARREN, BOUW-, DEEL- en MELKGEREEDSCHAPPEN; HUISMEUBELS, LINNEN, BEDDEN en TOEBEHOREN en helgeen verder zal worden te voorschijn gebracht.

ZEGT HET VOORT.

### Bekendmaking.

Bij Vonnis der Arrondissemonts-Regtbank te Arnhem, van den 23sten April 1846, is in staat van FAILLISSEMENT verklaard, KLAAS DEKKER, Koopman te *Harderwijk*, terwijl bij datzelfde Vonnis zijn benoemd, tot Regter-Commissaris de Ed. Achtb. Heer Mr. L. J. A. VAN ECK, Lid dier Regtbank, en tot Curators Mr. G. A. DE MEESTER, Advokaat te *Harderwijk*, en Mr. D. VAN MEURS, Advokaat te *Arnhem*, met bepaling, dat dit Faillissement is aangevangen op den 21sten April 1846.

De Curators,

Mr. G. A. DE MEESTER,

Mr. D. VAN MEURS.

### Advertentie.

De Ondergeteekende, MOZES LOPES FINSY, als gerechtigd tot den Boedel en de Nalatenschap van wijlen JACOB BENJAMIN DE MARACHE, op den 30sten November 1816 alhier te *Paramaribo*, zonder het passeeren van eenige uiterste Wiltsbeschikking, overleden, roept bij deze op al degenen, die vermeenen mogten, eenig regt of aanspraak te hebben op de Nalatenschap van den Overledene, hetzij als Erfgenaam of hoe anders ook, en daarvan behoorlijk kunnende doen blijken, om binnen den tijd van zes Maanden, na dato dezes, zich aan te melden bij het Departement der onbeheerde Boedels dezer Kolonie Suriname, en daarna, des geraden vindende, met hem ondergeteekende te concurreren tot de overname van den Boedel van JACOB BENJAMIN DE MARACHE voornoemd, terwijl, na expiratie van dien tijd, de Ondergeteekende alsdan zijn regt als eenige *ab intestato* Erfgenaam van meergenoemden JACOB BENJAMIN DE MARACHE, bij het opgemeld Departement zal doen gelden, zoodanig, als hij zal vermeenen te behooren *Paramaribo*, den 19den Febrüarij 1846.

M. L. FINSY,

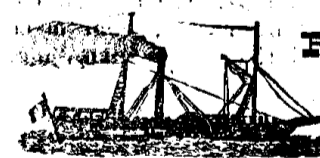
Amsterdam, den 24sten April 1846.

### MAGASIN de MODES et NOUVEAUTES.

De ondergeteekende van *Parijs* geretourneerd zijnde, heeft de eer aan zijne geachte begunstigers te berigten, dat hij medegebracht heeft de Nieuwste MODELEN voor HOEDEN, MUTSEN en MANTILLES, benevens een zeer rijk assortement Nieuwste SCHALLONGS, OMSLAGDOEKEN, MOUSSELINE DE LAINE, ZIJDEN en andere STOFFEN voor DAMES KLEEUJES, ECHARPES en verscheiden der Nieuwste ZOMER-ARTIKELEN.

J. BENJAMINS.

+++ Bij W. J. MAIJER & COMP., te Arnhem, is in commissie ontvangen eene lading best Engelsch SMEEDGRUIS, tot zeer matige prijzen.



### RIJN- en IJSEL-

### STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

### Dienstregeling voor de maand April 1846.

Van Arnhem naar Emmerik, Wesel, Dusseldorp en Keulen: elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des namiddags om 4 uur, in correspondentie met den eersten Spoortrain van Amsterdam.

Van Keulen naar Dusseldorp, Wesel en Arnhem: elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des avonds om 8 uur, in correspondentie met de Spoortrains naar *Ulrecht*, Amsterdam, *Haarlem*, *Leiden* en 's *Gravenhage*.

Van Arnhem naar Zutphen, Deventer, Zwolle en Kampen: elken Maandag, Woensdag en Zaterdag, des morgens om 11 uur, na de aankomst van den Spoortrain van Amsterdam.

Van Kampen naar Deventer, Zutphen, Doesborgh en Arnhem: elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des morgens om 4 uur, in correspondentie met de spoortrains naar *Ulrecht*, Amsterdam, *Haarlem*, *Leiden* en 's *Gravenhage*.

### Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 April 3 El 0 Palm 0 Duim: gew. 0 gev. 12 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIELE, Boekdrukker.